

LITERATURA

Sebastià Juan Arbó i *La Vanguardia*

El que no va fer Sebastià Juan Arbó ho ha fet una noia rapitenc anomenada Nerea Lara Queralt sota la tutoria de l'escriptora Carme Cruelles amb la col·laboració de l'Ajuntament de la Ràpita. Un treball de recerca excel·lent per a un voluminós exemplar de 800 pàgines que passen revista a la col·laboració periodística d'Arbó amb *La Vanguardia*, tot i que després de la Guerra Civil el llavors director Manuel Aznar li va afegir l'adjectiu "Espanola", no que va durar fins al 15 d'agost de 1978, amb gran disgust de la premsa cavernícola de Madrid. Però el que ens interessa és la gran labor periodística, durant tants anys, d'Arbó, entre el 1952 i el 1981; un treball, lamentablement, desconegut entre molts dels seus lectors. Als meus 17 anys, quan vaig entrar a treballar a Correus, durant els mesos d'estiu i diàriament portava el correu a l'Arbó. Era cosí del meu pare, i es va alegrar molt, que un nebot, ni que fos una mica llunyà, li portés la correspondència. Pràcticament, també, tots els dies li portava *La Vanguardia*, i em

feia entrar al seu xalet de la platja del Suís, anomenat Villa Blanca en record, probablement, de la Casablanca -molt a prop de l'Encanyissada- de la seva infantesa, i on va passar els millors moments de la seva vida, amb la companyia dels seus cosins, tal com explica en les seves memòries. Al seu xalet, tenia garantida la cervesa o la taronjada ben fresca que em servia la seva minyona, la inoblidable Isabel. En el balcó que dona a la platja em feia seure al seu costat i em llegia i m'explicava el que havia escrit a la secció *Colaboración con La Vanguardia*, una de les més llegides de la premsa d'aquells anys, on també escrivien, entre altres, José María Gironella, Baltasar Porcel, José Cruset i Joan Perucho. Després de tants anys, i recuperats la totalitat d'articles, pensem que la literatura del "jo" és molt important, també, al descobrir facetes i pensament de qualsevol autor i que podem incloure en el seu llegat literari. Ara, després de 35 anys de la seva mort podem descobrir a un Arbó d'un es-

perit sensible, dolorosament subtil, commovedor, preocupat pel temps que li va tocar viure i dels personatges que van escriure la història del criminal segle XX. D'aquesta forma la seva humanitat adolorida com a conseqüència de la Guerra Civil, ens desvetlla un Arbó indignat, a estones rebel, pessimista però lúcida, conscient de la maldat humana i extraviat en un idioma que no era el seu. Tot article periodístic forma part de l'autobiografia del seu autor, i ens commou fer-nos partícips d'una experiència que genera un corrent d'empatia entre escriptor i lector. Ara, amb aquest volum, que podem considerar una prolongació de les seves memòries, els lectors accediran a multitud de personatges -alguns d'ells oblidats- que van ser protagonistes d'una època nefasta i cruel. Però, sense dubte, hi ha un aspecte poc conegut d'Arbó a *La Vanguardia*, i és l'enfrontament amb el llavors director Luis de Galinsoga el gener de 1954, ja que aquest volia dedicar un número extraordinari coincident

amb l'aniversari de la "liberación de Barcelona". Arbó, fidel als seus principis i a la seva dignitat s'hi va negar. La resposta de Galinsoga va ser contundent: "el que no hubiera sentido alegría en aquella jornada no podía colaborar en *La Vanguardia*". Tal com explica el mateix Arbó, va estar un any sense col·laborar. Aquest 'individu', però, va protagonitzar un dels fets més indignants i miserables de la Catalunya contemporània el diumenge 14 de juny de 1959, quan va anar a una parròquia a escoltar la missa i el sermó del capellà era en català. Va mostrar la seva airada protesta perquè el sermó "tiene que ser en castellano". El capellà el va fer fora, mentre repetia: "Todos los catalanes son

Eduardo Sánchez
cronista cultural

una mierda". Vet aquí quina classe de director tenia l'Arbó, més preocupat per un Ministeri a Madrid que per la direcció del diari. Independentment de les misèries de l'època, hem de donar la benvinguda a tots els articles publicats per Arbó a *La Vanguardia* entre el 1952 i el 1981, que reconstrueixen un món que tan de mal i patiment li va causar, i també, a altres intel·lectuals catalans.

EL DIBUIX DE LA SETMANA

per Jokin Moya

